

3/13 - et magasin for Skjold menighet
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Høymesse på Smøråsfjellet

I år ledet sogneprest Arne Brekke friluftshøymessen på Kristi Himmelfartsdag for 10. gang. Med gode bidrag fra dugnadsgjengen i Smøråsfjellens Venner har arrangementet blitt en populær tradisjon, og været klarte ikke å ødelegge hverken fremmøtet eller stemningen!

Jubileumsår

Det er i år 200 år siden Camilla Collett ble født og 100 år siden alle norske kvinner fikk stemmerett. Side 5-7

Tårnagenter! Side 13

Misjon i Egypt

Maggie Gobran (bildet) og biskop Thomas leder to egyptiske prosjekter som får støtte av Skjold menighet. Side 14-15

Pekefinger og tilgivelse

Treenighetstiden eller tiden etter pinse, eller tiden da vi venter på at advent skal begynne.

REFLEKSJON AV BJØRN MOE

Den strekker seg fra pinse og frem til første søndag i advent. Da begynner vi igjen på nytt; julen med Jesu fødsel, så påsken og til slutt pinsen med Den hellige Ånd. Et halvt år uten de store festene er altså det som venter oss. Uke etter uke uten mange fridager. Bare en liten høstferie hvis vi er heldige. Og hva er fokus? Hva er kirkens hovedsak gjennom sommeren og den lange høsten?

Søndagen etter pinse er preteksten kort og enkel: Jesus tar farvel med sine venner. (Lukas 24.) Han lover dem Den hellige Ånd, men gir også ett oppdrag: «i hans navn (Kristus) skal omvendelse og tilgivelse fra syndene forkynnes for alle folkeslag; dere skal begynne i Jerusalem.»

Enkelte ganger står vi i veien, vi i kirken, vi som kaller oss troende eller kristne. Om ikke alltid oss personlig, så den historien vi bærer med oss. Og når vi da peker på Kristus, så er det noen som ikke ser ham vi peker på, men de ser vår pekefinger eller den som preker. Noen ganger forståelig og enda flere ganger velbegrunnet. Men ordet om Kristus selv, er altså ikke ordet om de som går med budskapet.

Påstand: Tilgivelse er undervurdert. Ja, nettopp; undervurdert. Guds prinsipp er tilgivelse; hver morgen en ny start, for den troende tror dette enkle; Gud holder ikke mot meg det som gikk galt i går. Ikke fordi jeg er noe mer enn andre, men fordi dette har blitt min kristustro; jeg er tilgitt. Jeg. Også jeg. For tilgivelsen er Guds gave til oss, slik at vi kan komme videre i livet og kan komme videre med vårt gudsforhold. Også vandrer de hånd i hånd, gudsforholdet og livet. Den som tør å slippe Kristus selv til i sitt liv, vinner nettopp livet. Livet skal vinnes på nytt og på nytt, ved å tilgi og å ta imot andres spørsmål om vi kan tilgi dem. (les gjerne Fader Vår!) Så er altså dette kirkens oppdrag uke etter uke, hverdag etter hverdag, søndag etter søndag; å fortelle om Jesus Kristus. Skulle vi bli for ivrige eller begynne å snakke for mye om oss selv eller vifte med en finger eller to; Vær snill å tilgi oss. ●

Konfirmanttur til

7. – 11. mars dro 13 konfirmanter, en kapellan, en trosopplærer og to ungdomsledere fra Skjold på tur sammen med Sjømannskirken og en gjeng fra Olsvik og Bergen domkirke menighet.

Første stopp var Berlin. På tross av kaldt og surt vær ble det to svært innholdsrike dager i byen. Vi besøkte Sjømannskirken og Gedächtniskirche, spiste pizza i samlet flokk på Pizza Hut og koste oss på «Blue Man Group Show». Vi vandret langs deler av Berlinmuren, og besøkte Checkpoint Charlie og Brandenburger Tor. Konfirmanter fikk også utforske Holocaustminnesmerket, som består av hele 2711 sementklosser over et område på 19.000 kvadratmeter!

Fullstappet av inntrykk tok vi lyntoget til Hamburg, hvor vi ble innlosjert i Sjømannskirken. Her ble vi tatt veldig godt vare på, og fikk god mat og tilgang på Kvikk lunsj og andre godsaker i kiosken. Vi hadde underholdningskveld med lek og moro, og filmkveld med popcorn. Rett og slett skikkelig leirstemning! I Hamburg besøkte vi den flotte Michaelis-kir-

ken, og flere spreke konfirmanter gikk den lange og smale veien opp trappene til tårnet. Hamburg var ikke mindre kald enn Berlin, så det ble en kald og forblåst fornøyelse, men utsikten var verdt turen opp. Resten av lørdagen søkte Skjoldgjengen ly fra snøværet, og fikk shoppet litt på et av Hamburgs kjøpesentre. Dagen etter dro vi til konsentrasjonsleiren Neuengamme, hvor vi fikk høre sterke historier fra 2. verdenskrig. Vi avsluttet oppholdet i Hamburg med en å lage en gudstjeneste sammen, noe som ble en fin oppsummering av leirens tema, nemlig forsoning.

Grunnet forsinkelser og snøvær ble hjemturen noe forsinket. Men etter litt venting i Hamburg og litt løping på Gardermoen kom vi alle trygt tilbake til Bergen, med mange sterke inntrykk og minner for livet i bagasjen! ●

BIKKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVETT • SØREIDE

Menighetsbladene i Fana

Tegn utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller på e-post: tegnt@broadpark.no.

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Øystein Pettersen, 938 04 808, oystein.pettersen@uni.no. Lokal kontaktinformasjon: Se side 13

Sentralredaksjon: Kun henvendelser ang. fellesstoff til bladet (side 5-12). All annen kontakt: Se side 14.

Redaktør: Magne Fonn Hafskor tlf. 55 39 04 40 - eyecu@online.no

Produksjon: Dragefjellet - post@dragefjellet.no

Trykk: Bodoni

Annonser, fellessider (side 5-12):

Knut Sundt Rosenlund - 906 96 474 - costly@online.no

Annonser, lokalsider: Kontakt lokalredaksjonen.

Stoffdeadline neste nummer:

Kontakt lokalredaksjonen.

Utgivelsesdag neste nummer:

Tirsdag 27. august

Møtekalender/utgivelsesplan:

Se facebook-gruppen «Informasjon menighetsblader Fana prosti»

Berlin og Hamburg

I konsentrasjonsleiren
Neuengamme

Ny hjemmeside

Skjold menighet har fått ny hjemmeside, www.skjoldmenighet.no. Siden er fortsatt i støpeskjeen, men her vil du etterhvert finne info om alt som foregår i kirken i vår distriktsforstand. Hovedansvarlig for hjemmesiden er Bjørn Selfors (kontaktinfo s. 13), men det er meningen at mange skal ha muligheter til å skrive innlegg. Følg med på web-siden og hold deg oppdatert. ●

Dette ser bra ut!

I forrige nummer av Tegn hadde vi et stykke om det gamle våningshuset på kirketomten. Nå er presenningen fjernet, og slik fremstår huset pr. i dag. ●

Konsert med tensing fra Skjold og Birkeland

Det har vært en årelang tradisjon for Ex-tasis tensing i Skjold å arrangere konsert på forsommeren. Årets konsert er søndag 16. januar kl. 19 i Skjold kirke. Nytt av året er at Bobla tensing i Birkeland blir med og beriker konserten. Vi får se og høre begge kor fremføre innslag både hver for seg og sammen. Det blir gratis inngang. Kollekt ved utgang. Velkommen! ●

ICA Supermarked

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

TORGALLMENNING 55 36 40 00
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

Skjold konfirmantene 2013!

FOTO: ANHENG FRA
WWW.DAGMARIA.NO

Kjære konfirmanter 2012-2013 Jeg kom inn som kateket mitt i året, men vi har nå blitt godt kjent allikevel. Jeg vil takke for mange gode samtaler med flere av dere. Håper jeg har klart å lære dere noe i løpet av året, selv om dere ikke alltid klarte å sitte like stille=) Om du ikke husker så mye så, prøv ut Jesus for han er vert å følge, eller #følge som vi sa under Skjoldstock. Er stolt av det vi fikk til sammen der. Lykke til med konfirmasjonsdagen. HILSEN KATEKET MARGRETE STORDAL

24. august kl 11:00

Mari Engdal Dahl
Jon Kristian Hjelle Skaftun
Erlend Havsgård Martinsen
Frederick Eidsnes Thøgersen
Eivind Hårklau Fløystad
Joakim Hofland
Herman Rognes Knudsen
Kathrine England Myklebust
Malin Sofie Dalland
Sigurd Anfinset
Ditlev William Haukenes
Ingvild Solheim Hauge
Julie Pedersen Eikeland
Magnus Horgen
Sondre Havsgård Martinsen
Janne Heimdal Hoff
Sander Andre Clausen
Sander Claussen
Bendik Børve
Oscar Hanson

24. august kl 13:30

Silje Sjursen Bolsveen
Turid Therese Austrheim
Jakob Vahlin
Vilde Nagel Fredriksen
Elisabeth Akerø
Emilie Grung Roll
Stine Valle Kjelby
Cecilie Smebye
Thomas Ulvestad Talleraas
Marie Grieg-Lie
Julie Dahl Hjelle
Hedda Aalvik Grønhaug

Camilla Folkestad Skjærdal
Niklas Solem-Young
Mia Louise Saunes Kaland
Mikkel Alvhelm Åse
Benedikte Pettersen Olsen
Anne Elisabeth Larsen
Marie Sølvik
Erik Ersland
Synne Sørbøe
Endre Olav Jordal
Marius Røssland Hofland
Sondre Hamre Fjellstad

25. august kl 11:00

Camilla Celine Gabrielsen
Marit Isdal Kolbeinsen
Ainiray Andrianaivoravelona
Åsta Hereid Ringheim
August Hereid Ringheim
Elise Pedersen
Håvard Lien
Georg Alexander Nygaard
Anfinn Nordås
Mia Marie Raa
Kaja Digranes
Kjartan André Hauge Binder
Nora Margrethe Nilsen
Marte Regine Engeseth
Stian Raa

25. august kl 13:30

Malin Christophersen
Skaflestad
Emilie Olsen Lekva
Erik Hordnes

Stian Leon Holme
Frans Henrik
Sundal Joys
Daniel Frikken
Langballe
Amalie Juuhl
Tangnes
Maria Elise Torlin Torres
Ulrikke Morley

31. august kl 11:00

Henrik Lanesskog Berg
Kaja Kvinnslund
Sturla Kyrkjebø Haugland
Jenny Alexandra Stänicke
Frida Husøy
Emilie Kristine Hjellegstad
Landsvik
Malie Juuhl Tangnes
Iren Yingxia Hodneland
Mari Austevoll
Patrick Dusmanu Hansen
Magnus Toft Lunde
Birgitte Børhaug
Håvard Vikum Hestetun
Nina Høyte
Gjermund Knag Matre

31. august kl 13:30

Håkon Müller Thomassen
Sander David Fossedal
Simone Mjanger Stigen
Jonas Sæther
Fredrik Stige Hanøy
Helene Tangerås Ottesen

Marthe Andersen
Anette Lekven
Celine Takvam Hansen
Camilla Duesund
Andrine Antonie Pisani
Larsen
Dorthea Kristen Severinsen
Jørgen Nyhammer
Jørgen Unger
Maria Dorthea Nielsen
Sofie Barmen Stein
Sondre Lønning
Ingrid Helene Nedretvedt
Nesse
Erik Magnus
Martine Steen-Hansen
Kevin Barros Tshisekedi
Andrea Emilia Gallo
Bernhard Brynildsen

Produktene vi tilbyr er av høy kvalitet.
Hudpleieproduktene inneholder ikke
parabener eller parfyme.

KARL J. FOTLAND
IMPORT

- Multivask
- Bil- og båtvaske m/voks
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

Konfirmant i 2014?

Har du planer om å konfirmere deg i Skjold i 2014?

Da har du sikkert orientert deg om påmelding, opplegg og linjer. Men likevel kommer her en liten oppfrisking: All aktuell informasjon finner du på www.skjoldmenighet.no (klikk på konfirmanter). Her kan du laste ned brosjyren vår om du ikke allerede har fått den i posten (alternativt kan du få den tilsendt ved å sende en mail til margrete.stordal@bergen.kirken.no) Her er også skjema for påmelding. Egentlig er fristen 31. mai, men om du ikke har fått gjort det og har lyst klarer vi nok å få det til. (Sjømannskirkelinjene til Berlin og London, og KRIK-linjen er fullbooket.) Alle spørsmål angående konfirmasjon, f.eks. ønsker om datoer kan rettes til kateket Margrete Stordal. ●

BYGGMESTER
ERLING VALDE A/S
ALT I TØMMER- OG INNREDNINGSARBEIDER
Smøråsvn. 22 - Telefon 55 13 05 80

VI LEVERER I HELE BERGEN!

**TOPPE
BLOMSTER**
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Oasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Asane Senter 55 18 36 25

Sofus
FRISØRSALONG
Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1
5236 Rådal

Norges første feminist

«Hva hadde jeg gjort om jeg levde i dag?» spør Camilla Collett i den dramatiserte forestillingen om hennes liv.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Her møter vi Camilla Collett, 200 år etter at hun ble født. Hun var født Wergeland, og vokste opp i en tid der det ikke var selvsagt at kvinner jobbet utenfor hjemmet, hadde stemmerett på lik linje med menn eller tok utdanning.

Tro mot seg selv

Camilla selv fikk en god utdanning, og ble etter hvert forfatter med diktergasje fra Stortinget. Dramatiker Trine Vollan viser oss mennesket Camilla Collett, blant annet gjennom skolegang på Jomfru Pharos pi-keinstitutt i Christiania og hos herrnhuterne i Danmark. Via brevskrivning og dagboksnotater trer hun frem som en kvinne som, tross motgang fra familie og samfunn,

URFEMINIST: Det at kvinner ikke fikk ta egne selvstendige valg førte til katastrofe både for kvinnen og mannen, hevdet Camilla Collett, 25 år før Ibsen, Bjørnson, Kielland og Lie tok for seg borgerskapet, kirken og samfunnets undertrykkelse. UKJENT FOTOGRAF, KØBENHAVN, 1860

er tro mot seg selv. Vi får oppleve hvordan hun kommer frem til at hun ikke kan godta, på egne og medsøstres vegne, at kvinnens eneste oppgave her i livet er å bli gift.

Stiller spørsmål

Camilla Collett tar til orde for at kvinner og menn skal være likeverdige. Slik blir hun vår første feminist. Monologen viser elevene at det er gjennom spørsmålene Camilla Collett hele tiden stiller til seg selv, sine medsøstre og sin samtid, og svarene hun kommer frem til, som gjør Camilla Collett til den hun er/vil være: forfatter. Men før dette møter vi også den lekne Camilla Wergeland på prestegården på Eidsvoll, som gjør spillopper og pek om

ikke mot lensmannen, så i hvert fall mot gamlepresten.

Kampen for likeverd

– Prestedatteren fra Eidsvoll var Norges første feminist, sier Kirkerådets mangeårige rådgiver i kvinne- og likestillingsspørsmål Synnøve Hinnaland Stendal.

– Kampen for et likhets- og gjensidighetsforhold mellom kvinner og menn hadde utgangspunkt i hennes kristne livsanskuelse.

Siden Colletts tid har mange kamper blitt utkjempet for kvinners likestilling både i kirken og i samfunnet for øvrig, blant annet retten til vigslende stillinger i kirken. Det kan du lese mer om på neste side. ●

Jubileumsfakta

- 23. januar var det 200 år siden Camilla Collett ble født, og 11. juni er det 100 år siden kvinner fikk stemmerett i Norge.

- Kirken markerer de to begivenhetene på ulike måter og steder. Kvinnedagen 8. mars ble markert med egne gudstjenester, blant annet i Bergen Domkirke.

- Eidsvoll kirke markerte kvinnedagen med premiere på monologen «Camilla Collett» av Trine Vollan. Produksjonen er et samarbeid mellom Den norske kirke og

MONOLOG OM CAMILLA COLLETT: Fra venstre: Pernille Nonås Mogensen (produsent), Trine Vollan (dramatiker), Marianne Mørk Larsen (skuespiller), Mari Moen (dramaturg og instruktør) og Trude Bergh (kostymedesign).

Eidsvoll 1814, og fremføres av skuespiller Marianne Mørk Larsen. Forestillingen, som er støttet av Eckbos legater og Fritt Ord, tilbys i år og neste år i Den kulturelle skolesekken for videregående skole.

- Foruten Camilla Collett (1813–1895) har Stemmerettskomiteen valgt ut Fredrikke Marie Qvam (1843–1938), Gina Krog (1847–1916) og Fernanda Nissen (1862–1920) til å forme jubileets historiske profil, og kalt dem «de fire store kvinnesakspionerene».

- Se også www.stemmerettsjubileet.no, www.camillacollett.no og www.kirken.no

Menighetsbladet retter: I billedteksten til forsiden av forrige utgave av menighetsbladene (med unntak for God Helg i Fana menighet) gikk det frem at den viste et bilde laget av kunstneren Arne Rygg. Dette er feil. Den vakre billedveven er derimot laget av Else Marie Jakobsen, som for øvrig døde like før jul. Tittelen er «Ordet ble kjødt», og kunstverket henger bak alteret i Olsvik kirke. Menighetsbladet beklager feilen, samtidig som vi gleder oss over nok en anledning til å sette det vakre bildet på trykk. ● FOTO: ØYVIND SUNDFØR STOKKE-ZAHL

Kvinnenes kamp i kirken

– Historiens kvern maler langsomt, sier Berit Andersen (71), som sammen med tre andre kvinneprester møter menighetsbladet til en samtale om stemmerettsjubileet og kvinnenes kamp i kirken.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Da Berit Andersen ble ansatt som sykehusprest på Haraldsplass i 1976, ble hun den første kvinnelige presten i Bjørgvin. Dette gikk ikke upåaktet hen blant hennes mannlige prestekolleger, og ti av dem ga beskjed til biskopen om at de ikke kunne være med på prestesamlinger med henne.

Møtte motstand

Også syv år senere, da hun ble ansatt som kapellan i Biskopshavn menighet, møtte hun motstand. Ikke fra kolleger eller menighet, men fra daværende biskop Thor With, som nektet å gi henne anbefalingsbrev. Dette fikk hun først etter at Per Lønning overtok som biskop i Bjørgvin. Siden reiste hun til Stavanger, der hun ble landets første kvinnelige domprost; en stilling hun hadde frem til hun ble pensjonist for to år siden. Nå er hun tilbake i Biskopshavn menighet, denne gangen som vikarierende sokneprest, og blir gjerne med på en rundebordsamtale om kvinners stemmerett og kvinnekamp i Den norske kirken. Mye vann har rent i sjøen på disse årene, og i år har Den norske kirke endatil valgt å markere at det er 200 år siden Camilla Collett ble født og 100 år siden kvinner fikk stemmerett.

Fikk tidlig stemmerett

– Pionerer som Camilla Collett, Gina Krog og Ingrid Bjerkås opplevde mye motstand, men vant frem til slutt, slår Andersen fast.

– De var veldig modige, og så ting som andre ikke fikk øye på.

Jeg treffer henne på menighetskontoret i Slettebakken kirke, der sokneprest Jorunn Johnsen (62) varter opp med kirkekaffe og kirkete. Sokneprest Kirsten Lind (53) fra Åsane menighet og kapellan Gunn-Frødis Unneland (31) fra menighetene Bønes og Storetveit benker seg også rundt bordet.

Det norske misjonsselskap (NMS) var tidlig ute med å gi kvinner stemmerett. De innførte dette allerede i 1904, ni år før kvinner fikk stemmerett ved politiske valg i Norge.

– Men kvinner kunne fortsatt ikke være ledere, legger Andersen til, som minnes hvordan hun en gang ble nektet å være med på Kvinnenes internasjonale bønnedag i Korskirken.

Ble nektet på bønnedag

Dette var på 70-tallet, og begrunnelsen var at hun var ordinert.

– De som stod bak var imot kvinnelige prester, forteller hun.

– Tenk på det. Året før var du kjempebrukbar, sier Kirsten Lind.

– Kvinner kunne jo gjerne reise som misjonær, og stå alene i arbeidet.

I 1989 vedtok NMS at kvinnelige prester kunne ansettes i organisasjonen, og ledelsen er i senere år blitt mindre mannsdominert. Alle offentlige virksomheter er i dag lovpålagt å jobbe aktivt for likestilling. Noe av det første den nye NLA Høgskolen gjorde etter fusjonen ved årsskiftet (NLA Høgskolen, Høgskolen i Staffeldtsgate og Mediehøgskolen Gimlekollen gikk sammen til NLA Høgskolen), var derfor å få på plass en handlingsplan for likestilling og mangfold.

Reaksjonen kom senere

Slik har det ikke alltid vært. En gang på 80-tallet hadde NLA søkt om offer fra Biskopshavn. Ordningen er da gjerne at søker stiller med egen predikant, mens presten tar seg av liturgien.

– Da NLA fikk se at jeg skulle ha liturgien, spurte de om vi kunne bytte på tjenesteordningen, husker Andersen.

– Heldigvis svarte soknepresten nei.

– Hva gjør slike opplevelser med deg?

– I begynnelsen var jeg så innstilt på at det kom til å skje, sier hun.

– Reaksjonen kom først senere, da jeg så at tiden gikk uten at holdningene forandret seg. Se hva som skjedde for to år siden, da Anna Bäckström Hovda ble ansatt i Johanneskirken. Det er ganske voldsomt å stille seg opp foran en som ble ordinert før en selv ble født, og fortelle henne at hun ikke kan være prest.

Gikk foran

– Jeg ble ordinert i 2010, og er rimelig fersk i forhold til mange andre, sier Gunn-Frødis Unneland.

– Så langt har jeg aldri opplevd at noen har sagt at min stemme er uønsket. Jeg har mange mannlige kolleger, og har aldri hørt et negativt ord om min tjeneste; heller ikke i menighetssammenheng. Så jeg tror at noe har skjedd.

– Min opplevelse har også vært positiv, sier Kirsten Lind, som kom til Bergen og daværende Laksevåg prosti i 2009.

– Jeg har blitt mottatt som prest på lik linje med andre, og aldri møtt de negative holdningene. Tvert imot opplever jeg konkrete henvendelser fra andre som ønsker å samarbeide med meg, og som viser takknemlighet for akkurat det.

Nektet å samarbeide

Berit Andersen vil gjerne nyansere bildet:

– Menighetene har alltid vært støttende til kvinnelige prester, sier hun.

– Det er de som har hjulpet meg å holde ut. Motstanden har først og fremst kommet fra teologer og kirkens ledere.

Da hun kom til Biskopshavn i 1983, var hun innstilt som nr. 2 til en stilling som kapellan. Hun fikk likevel stillingen, etter at Kirkedepartementet grep inn.

Daværende biskop Thor With var som nevnt tidligere imot ansettelsen, og stilte ikke til hennes innsettelse slik skikken var.

– Det er på sin plass å minne om at dette ikke er fortid. 1983 ligger ikke langt tilbake i tid, sier Johnsen.

– Mye har skjedd på hundre år, men vi kvinner har fortsatt en jobb å gjøre som ledere både i kirke og samfunn.

Livgiver

– Kvinnesak er også å kjempe for menneskeverd og menneskerettigheter, mener Andersen.

– Jeg tenker at det er viktig å ha fokus på Jesus i stedet for mannen eller kvinnen, sier Lind.

– Ja, men vi må konkretisere det, sier Andersen.

– Som kvinne og prest synes jeg det er viktig å være bevisst på å bruke et inkluderende språk, sier Johnsen.

– Jeg er forsiktig med å bruke mannsbeskrivelser i liturgien. Ved å bruke et alternativt språk, kan vi synliggjøre uttrykkene vi bruker.

Et eksempel på dette er å bruke «livgiver» i stedet for «far», et annet er «hønemor» som bilde på Gud (Luk. 13:34).

Behov for aksept

– Språket gjør noe med identiteten vår, og forteller hvem vi er, sier Unneland, og

Pionerene: Valborg Lerche og Ingrid Bjerkås. FOTO: OSLO MUSEUM/RIKSARKIVET

Fakta: En lang kamp

- Den første norske kvinne som tok teologisk embetseksamen, var Valborg Lerche, i 1899.
- Kvinner fikk adgang til presteembetet i 1938, men loven sa at de ikke bør utnevnes om menigheten av prinsipielle grunner er imot deres tjeneste.
- Ingrid Bjerkås (1901-1980) ble i 1961, som den første kvinnen, ordinert til prest i Den norske kirke.
- I dag er tre av de 11 norske biskopene kvinner: Solveig Fiske (Hamar), Laila Riksaasen Dahl (Tunsberg) og Ingeborg Synøve Midttømme (Møre).
- Nesten hver tredje norske prest er nå kvinne, men andelen svinger litt fra landsdel til landsdel.
- Så sent som i 2010 måtte Bjørgvin bispedømmeråd trosse protester fra kvinneprestmotstandere da de ansatte Anna Bæckström Hovda som ny sentrumsprest i Johanneskirken.

KAMPEN FOR MENNESKEVERDET: – Dette er ikke en kamp som er vunnet en gang for alle. Vi må alltid være våken for de som vil ta menneskeverdet fra andre, sier Berit Andersen. Fra venstre: Kirsten Lind, Berit Andersen, Gunn-Frødis Unneland og Jorunn Johnsen.

fortsetter med en refleksjon rundt det med stemmerett.

– Jeg tenker at det dypest sett handler om at du blir akseptert som et fullverdig menneske, at din stemme teller med. Dersom du blir fratatt den, blir du også fratatt en side ved din eksistens. Stemmeretten sier noe om at du er anerkjent på lik linje med alle andre.

Gunn-Frødis Unneland lever med cerebral parese (CP), og mener at hun derfor har et godt grunnlag, basert på egne erfaringer, til å si noe om hvor viktig det er å bli akseptert på lik linje med alle andre.

– Stemmeretten handler om å bli sett og oppleve en aksept for sin eksistens. Noe annet er å bli destruert. Vi har behov for å bli akseptert både som individ og som del av en gruppe.

Gamle grensesteiner

– Samtidig er vi nødt til å reflektere litt over hvordan vi forholder oss, sier Johnsen.

– Et eksempel er transseksuelle, som også vil kreve sin plass.

Verden forandrer seg, og kirken skal være kirke i den tiden vi lever i.

– «Du skal ikke flytte på de gamle grensesteinene» sa en gammel venn en gang. Gren-

ser kan tøyes, men vi må tenke over hva som er akseptabelt. Det er ikke slik at individet bare kan si «slik er jeg, godta meg»; som et fait accompli, mener hun.

– Jeg tenker at det uansett blir feil å frata et annet menneske stemme og myndighet, sier Andersen.

– Når man kjemper for sin egen gruppes menneskeverd og stemmerett, kjemper man samtidig for alle grupper som er undertrykket. Det blir som en sak i saken.

Retten til en stemme

– Ja, og vi må tenke over hvilke andre grupper som blir holdt nede, legger Johnsen til.

– Det er ikke slik at kvinnelige teologer er mer radikale enn andre. Men vi måtte kjempe for oss selv og andre. Det ligger noe der.

– Jeg husker hvordan jeg måtte sette spørsmålsteget foran andres forståelse av Bibelen, sier Andersen.

– Da blir du mer radikal. Det går på å finne en kontekst der du selv må lete etter svar. Sannheten er ikke funnet en gang for alle.

– Det tenker jeg også, sier Unneland.

– Vi er ikke ferdige og blir det aldri heller. Samfunnet forandrer seg, og det dukker stadig opp nye problemstillinger. ●

I Guds hånd

Vi ønsker at alle barn på Slettebakken skal få kjenne at de er elsket av Gud, og har en plass i Guds hånd og i kirken vår.

AV KRISTIN TRÆTTEBERG

Har du vært i Slettebakken kirke noen gang? Har du merket hvordan blikket ditt trekkes mot taket, den store hvelvingen der oppe? Da har du nok også lagt merke til den massive betongøylen som strekker seg som en lang arm fra kirkens spir og ned bak alteret? Vi kan da tenke oss at kirkerommet blir håndflaten der hele menigheten er samlet. Dette bilde har gitt oss inspirasjon til tittelen på trosopplæringsarbeidet vårt: «I Guds hånd».

Får julebok

Døpefonten er plassert i sentrum av kirkerommet. De små babyene som blir båret til dåpen der, forstår ikke mye av det som skjer. Men når de blir holdt tett, vugget og sunget for, får de en opplevelse av både trygghet og kjærlighet. Dette er noe av det vi ønsker å formidle gjennom babysang, som er menighetens første tilbud til de yngste. Treåringen har gjort litt flere erfaringer med livet. Når han kommer på juletreffet, og får sin julebok, vet han godt hva en bursdagsfest er - og denne gangen er det Jesus sin bursdag vi feirer!

«Hjelpeprest»

Kirken ønsker å være tilstede i viktige overgangar i livet. Skolestart er en slik begivenhet. Det feirer vi med skolestartgudstjeneste. Stolte seksåringer toger inn i kirken, og får sine seksårsbøker oppi de nye ranslene. Som tiåringer lager barna selv gudstjeneste

TROSOPPLÆRING i Fana prosti

SLETTEBAKKEN

0-1 år: Babysang	2.kl: Karneval
2 år: Sansegudstjeneste	3. kl: Tårnagenter
3 år: Julefest!	4. kl: Gudstjenesteverksted
4 år: Samling og gudstjeneste, fireårsbok	5. kl.: Juniorkonfirmanter
5 år: Søndagsskole-samling.	6. klasse: «Lys våken!»
6 år: Skolestartgudstjeneste	7. og 8. klasse: «Tweens» - leir og konsert
1. kl: Påskevandring	14- 18 år: eget opplegg m/ konfirmasjon, ungdomsarbeid, turer og X-messe

TRE FINE JENTER: Selma, Emilie og Leah Aurora er klar for å spille.

VED DØPEFONTE: Jorunn prest forteller om dåpen.

ten. De tar bilder, maler, synger og dramatiserer. Det er spesielt populært å få være «hjelpeprest» under dåpen. I de fleste menigheter er «Lys våken» et av de mest populære tilbudene. Så også i Slettebakken. «*Er det sant av vi får godteri til kvelds?*» spør de. «*Vekker dere oss med orgelmusikk?*»

Magisk X-messe

For de litt større har vi X-messe, som er et populært tiltak for ungdom Dette er en eksperimentell messe som er laget i Slettebak-

ken. Her bruker vi virkemidler som film, musikk, dans, drama – og selvsagt magi! Magikeren Ruben Gazki er alltid med. Dette var bare noen små glimt fra trosopplæringen i Slettebakken. Tilbudet omfatter årlige «I Guds hånd»- samlinger med et variert og spennende program.

Ønsker du mer informasjon om trosopplæringen, kan du besøke vår hjemmeside www.slettebakken-kirke.no eller kontakte menighetspedagog Kristin Trætteberg, kristin.trætteberg@bergen.kirken.no ●

Klima-dialogkveld

Fana prosti inviterer til Klima-dialogkveld. Innledning v/Eyvind Jansen, ledende klimafor-

sker og leder for Bjerknessenteret. Paneldebatt med stortingskandidater fra de forskjellige partiene – flere allerede bekreftet. Vær med og sett klima på dagsorden ved årets valg. Kom og still viktige

spørsmål til partiene! Storetveit menighetshus, onsdag 21. august kl. 20.00-21.30. ●

KLIMA I ENDRING: Minimumsnivå for iskapen på Arktis i 2012. (Ill: Jesse Allen/NASA)

Historiespel vest i havet

Kinn Sokneråd og Sogn og Fjordane Teater ønskjer også i år velkomen til nye framsyningar 22. og 23. juni ved den gamle middelalderkyrkja på øya Kinn vest for Florø.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Songen ved det store djup», som spelet heiter, blir i år vist for 29. gong på rad, og er skrive av Rolf Losnegård. Musikken er laga av Per Janke Jørgensen. Handlinga er henta frå sommaren 1537. Den danske futen kjem til øya med bod frå Kong Christian av Danmark-Noreg om at den katolske presten på Kinn må vike sin plass for protestantismen.

Det er Seljumannamesse denne dagen, og bygda har førebudd eit kyrkjespel om St. Sunniva som dei skal framføre i det futen kjem. Futen i stykket blir i år spela av Lars Sørbø, medan Idun Losnegård skal spele Margrete prestefrille. Kyrre Eikås Ottersen har også i år rolla som prest, likeså Lars Berge som Tarve og vikinghovding Ramn. Oda Alisøy spelar Borni for tre-

PÅ FLUKT: Sunniva ber Gud om hjelp til å flykte frå vikingkongen Ramn. FOTO: AUD NORDSET ISENE

dje året på rad. Saman med dei på scena er 155 lokale aktørar og koristar. ●

Kinnaspelet blir vist 22. og 23. juni. Til premieren er det sett opp direktebåt tur/retur frå Strandkaierterminalen i Bergen til kaia på Kinn. Båten går frå Bergen kl. 08.00 laurdag 22. juni og er tilbake i Bergen kl. 20.00. Reiseleiarar Ragnhild og Per Barsnes. Meir informasjon: www.kinnaspelet.no

Guds redskap i Himalaya

HimalPartners sommerstevne blir i år arrangert på Nordhordland folkehøgskole på Frekhaug i slutten av juli. Det er både mulig å stikke innom på enkelte biter av programmet, eller delta på hele stevnet.

Til sommerstevnet kommer blant annet musikkduoen Garneess, som består av tvillingene Ingelin og Hildegunn fra Holsnøy nord for Bergen, Rolf Ekenes, og Tore Thomassen. HimalPartner (tidl. Tibetmisjonen) har som mål om å være et redskap for Guds kjærlighet i Himalaya-regionen, og arbeider

FOTO: EINAR HORSBERG

for å gi folk mulighet til å bedre sine egne levekår. Prosjektene er støttet av Norad gjennom Digni (digni.no). Organisasjonen fyller for øvrig 75 år i år, og det blir et eget jubileumsseminar lørdag 27. juli i Sentralkirken i Bergen.

Nordhordland folkehøgskole, 25.-28. juli. Mer informasjon: www.himalpartner.no ●

Velkomen til olsokfest

Olsokmesse v/ domprost Halfdan Tschudi Bondevik, kapellan Eivind Kråvik, prost Per Barsnes, kantor Jan Røshol og Olsokkoret. I flukt med gudstenesta blir det samling på/ved Hordamuseet. Her vil kantor Jan Røshol halde eit kåseri om det musikalske liv i kyrkjelyden. Ellers blir det leik og dans på vollen (om det blir regn vert arrangementet flytta innandørs til låven), olsokbål ved Fanafjorden, korgafest.

Arr: Fana prosti og Fana mållag i samarbeid med Hordamuseet. Fana kirke, måndag 29. juli kl. 18.00. ●

Livspusten – på veg mot pinse

Gud bles livspust inn i mannen sin nase, så han skulle bli ein levande skapning (1. Mos 2.7).

REFLEKSJON
AV PROST PER
BARSNES

Eit dødt menneske pustar ikkje.

Vi kjenner replikkane når noko livstruande har hendt: «Er det livsteikn å spore?» «Ja, han pustar!» Og der det er pust er det håp!

Akkurat som lekamen har eit livgjevande andedrag, så har den kristne kyrkjelyd det. Livspusten blir brukt som bilete på Den Heilage Ande. Både livspusten og Den Heilage Ande har det til felles at dei er usynlege. Men virkningen er synleg! Trua på Jesus Kristus lever i kraft av Den Heilage Ande, både i det enkelte praktiserande kristenmenneske og i fellesskapen av kristne menn og kvinner i kyrkjelyden.

Kyrkjelyden blir ofte samanlikna med ein lekam, og medlemene med lemene på lekamen. Liksom ein sunn og sterk livspust er viktig for heile kroppens vitalitet, slik er Den Heilage Ande alfa og omega for eit engasjert, tenestevillig og kjærleiksfullt trusliv.

Det hender at menneske får pustevanskar. Det skjer til dømes når hjarta sviktar. Hjartesvikt fører til vatn på lungene, som igjen gir pus-

tevanskar, og dødsfaren er stor. Også andeleg hjartesvikt kan kvele truslivet. Difor er diagnosen «andelege pustevanskar» også grunn til å ta på alvor. Det er symptom på at våre andelege hjarteslag ikkje slår i takt med Guds.

Den Heilage Ande har som oppgåve å hjelpe oss med vår andelege livspust. Hjarta er i Bibelen bilete på det sentrum som Guds kjærleik spring ut frå. Og Guds kjærleik vil at alle menneske skal lære sanninga å kjenne, bli frelste, og få del i det evige livet. Difor seier Jesus med tanke på talsmannen, Den Heilage Ande: «Eg vil ikkje la dykk vere att som foreldrelause born, eg kjem til dykk. Om ei lita stund ser ikkje verda meg lenger. Men de ser meg, for eg lever, og de skal leva. Den dagen skal alle skjønna at eg er i Far min, og at de er i meg og eg i dykk» (JOH 14.18-20).

Det andelege surstoff vi har fått å puste i er Bibelordet, dåpen, nattverden og det kristne fellesskap i vidaste forstand. Når det blir tydeleg at Jesus er i oss og vi i han, har pinsefesten nådd sitt mål. For når Gud ved tidene sin morgon bles livspust inn i mennesket sin nase, så det skulle bli ein levande skapning, var det snakk om heile mennesket med and, sjel og lekam! ●

Vandring i apostelens by

Vi vet med stor grad av sikkerhet at apostelen Johannes bodde i Efesos, og at også Jesu mor må ha bodd der.

TEKST OG FOTO: KNUT CORNELIUSSEN

«Fra den stund tok disippelen henne hjem til seg» (Joh. 19.27) sier skriften. Disippelen var Johannes, og Johannes flyttet senere til Efesos. Der hvor Johannes hadde sitt hus, ble det bygget en liten kirke. Vakre grønne trær og fargerike busker omgir den lille kirken i dag.

Krystallklart vann sildrer ut fra bergveggen, og ikke uventet regnes dette for å ha helbredende kraft. Det hellige vannet fylles på colaflasker, og noen vasker hender og fjes i vanndråpene. Og om man ikke tror på vannets helbredende kraft, kan det jo være godt med litt friskt vann å drikke. Vår kjennskap til Efesos har vi fra Bibelen, men en gang var byen en av de store og kjente i verden, med 250.000 innbyggere. Selv om det nå er en ruinby, er det ikke vanskelig å se tidligere storhet, der vi rusler på marmorgater sammen med tusenvis av andre turister. I dag ligger byen flere kilometer fra havet, men en gang kunne man her gå fra havnen til torget på en elleve meter bred gate med fem meter brede fortau. Om kvelden ble hundrevis av oljelamper tent, slik at gaten alltid var opplyst.

Verdensby

Mens Bergen for et par hundre år siden var plaget av åpne kloakkgrøfter, hadde Efesos latrine med vannklosett og lukket avløp for over 2000 år siden. Det sier litt. I tillegg hadde de et amfiteater med plass til 25.000, verdens tredje største bibliotek og et offentlig bordell. Byens tempel var større enn en fotballbane, og regnes som et av antikkens sju underverk. Tempelet ble dedikert til Artemis, Zeus datter. Efesos sin utgave av Champs-Élysées er fremdeles en travel gate, omkranset av søyler.

En gang var det hundrevis av butikker på hver side av gaten. Nederst finner vi apoteket med verdens eldste logo, en buktende slange, som fortsatt brukes av apoteker verden over. Bakgrunnen for dette symbolet

ARTEMISTEMPELET: Bare noen søyleres-ter er igjen av den en gang så praktfulle bygningen. (Foto: Adam Carr)

HADRIANS TEMPEL: Dette tempelet ble reist til ære for keiser Hadrian (76-138) i løpet av det andre århundret etter Kristus.

finner vi i 4. Mos 21:9: «Moses laget en kobberslange og satte den på en stang». De som ble bitt av slanger reddet livet med å se på kobberslangen.

Handel og turisme

Den gang var byen blomstret, var den et knutepunkt for handel og turisme. Kjente «turister» som Aleksander den store, Aristoteles og dronning Kleopatra besøkte byen. Store religiøse fester samlet folk flere ganger i året fra hele den kjente verden. Også Paulus

CELSUS-BIBLIOTEKET: En gang verdens tredje største bibliotek, bygget som en monumental grav for senatoren Celsus (ca. 45-120).

SEIERSGUDINNE: Den greske seiersgudinnen Nike ble tilbedt i Efesos. I dag hylles hun av joggere og sprintere over hele verden.

kom til Efesos (se Apg. kap. 19). Han ble årsak til store opptøyer, siden han forkynte Jesus framfor Artemis. Hans preken kostet ham nesten livet. Efesos nevnes også i Johannes åpenbaring (Åp. 2:1-7), samt nabo-byen Smyrna (Åp. 2:8-11).

De fleste som besøker Efesos i dag, kommer i land i Smyrna, nå Izmir. Herfra går det buss til Efesos. Landskapet er overraskende grønt og fruktbart og gir et godt inntrykk av denne delen av Tyrkia. Det er lite ved Izmir som minner om oldtidens Smyrna. ●

Fakta: Efesos

- På Jesu tid var Efesos en viktig havneby på Lilleasias vestkyst (dagens Tyrkia), med rundt 250.000 innbyggere.

- Flere av apostelen Paulus' første gjerninger finner sted i Efesos. Se blant annet Apgj. 18:24-28 og Apgj. 19:23-40.

- Byen var økonomisk sentrum for den joniske delen av det gamle Hellas, og ble senere en av Det romerske imperiets viktigste storbyer.

- Et av verdens syv underverker, Artemistempelet, ble reist av grekerne da de etablerte seg i byen. Dyrkingen av den lokale moder-gudinnen Kybele ble da

erstattet med den greske Artemis - som senere igjen ble erstattet med den kristne Jomfru Maria.

- «Da jeg så tempelet til Artemis som steg opp til skyene, mistet alle de andre underverk sin glans» skrev Antipatros av Sidon, som satte opp listen over oldtidens syv underverker. ●

Bærekraft i menighetslivet

Bærekraft og økologi er ord som brukes mye i forbindelse med naturvern. Men har vi bærekraft i menighetslivet?

meninger

AV SVERRE JOHAN
NÆRHEIM, MISJONS-
SEKRETÆR I DEN
INDRE SJØMANNSS-
MISJON

Har vi organisert oss slik at det går rundt i menighet og organisasjonsliv som helhet, i de mindre enhetene i menigheter og organisasjoner, og når det gjelder det enkelte menneske? Er det slik at menighetslivet, livet i menighetsrådet eller i søndagsskolen, og livet for den enkelte henger sammen og går rundt?

Mennesket er naturens krone, og har ansvar når vi driver rovdrift på naturen. Vi taper mer ressurser ut av naturen enn det naturen klarer å kompensere for – og vi skaper ubalanse. Tar du en tilstrekkelig stor del bort fra et rundt hjul (tilsvarende et kakestykke i et kakediagram) vil hjulet ikke lenger kunne gå rundt. Det er viktig med natur, men i denne teksten er poenget et annet; nemlig den menneskelige økologi og den menneskelige bærekraft. Varer de frivillige og ansatte lenge, eller er det et stort forbruk av ansatte og frivillige? Har vi bærekraft i menighetslivet? Føler du deg lurt når du ser hva det egentlig er du har takket ja til, eller er du glad for å kunne bidra til et viktig arbeid?

De som har passert femti år kjenner kanskje bedre til begrepet plikt, enn det de under femti gjør: Man gjør sin plikt, man stiller opp, man tar sin tårn – og

gjør det med glede (om så). For oss andre handler det mer om nytte. Hva er nyttig for meg? Hva kan jeg ha glede av å delta i? Hvilke oppgaver kunne jeg tenke meg? Det er en mentalitetsforandring på gang. Denne endringen vil få store konsekvenser for frivillig arbeid, og har allerede fått det. Vi må rekruttere frivillige på en annen måte og til andre oppgaver enn før. Mange nye aktiviteter for barn og unge i alderen 0-18 år skal startes opp i forbindelse med trosopplæringsreformen.

Aktivitetene skal skje utenom skoletid, altså på ettermiddags- og kveldstid, i helger, ferier og skolefri-perioder. Hvert barn skal få tilbud om minimum 315 timers spesialdesignet aktivitetskontakt (aldersspesifikk dåpsopplæring) fra den lokale menighet. Så kommer det «øko-logiske» spørsmålet: Hvem skal gjøre hva, hvordan og når, og hva med frivillighet? Hvordan skaffer vi og tar vare på de ansatte og frivillige? Disse problemstillingene må tenkes gjennom. Skal det ryktes at de frivillige får vokse og blomstre i gode rammer og strukturer som er bærekraftige? Eller blir menigheter og organisasjonsliv kjennetegnet av forbruk av mennesker? Gud har skapt oss for å vare (evig). Vi skylder Gud å ta vare på det og de han har gitt oss. Vi må som menigheter være gode forvaltere. Guds rikes sak er mennesker og relasjoner. ●

(ILLUSTRASJON: «DANS II»,
OLJEMALERI AV HENRI MATISSE, 2010)

Vil du gi noe av tiden din til mennesker som trenger en å snakke med?

Da kan du bli frivillig medarbeider på Kirkens SOS! Vi trenger mennesker som vil prate med medmennesker som har det vanskelig. Oppgaven din er å lytte og tenke høyt sammen med den som tar kontakt. Du skal ikke gi råd eller løse den andre sine problem.

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654
epost: bjorgvin@kirkens-sos.no Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

Husk på dåpsbarna!

**Gode bøker og
god musikk får du hos**

Bok & Media Vestbok

Vetrlidsallmenningen 1

tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no

www.vestbok.no

Begravelsesbyrået for
byen og **distriktet**

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00

www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN

Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST

2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Agenter på skattejakt

Lørdag og søndag 20. og 21. april var 31 tredje-klassinger med på Tårnagenthelg i Skjold kirke.

Med tøffe hatter og forstørrelsesglass besto alle agentprøven med glans da de gjennomførte labyrinten i kirkerommet. Da kunne mysteriene bare komme! Da trosopplærer kom på jobb tidligere på dagen, oppdaget hun at alle de fine kirkeskatene var borte! Heldigvis kunne agentene hjelpe, og vi fant igjen både alterbibelen, lysestakene, nattverdsutstyret og dåpsfatet.

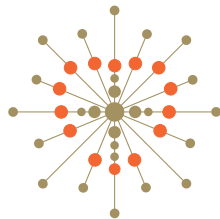
Etter å ha fylt på med pølser og saft var agentene klare for nye oppdrag. En gjeter fra fortiden kom og satte oss på sporet av et nytt oppdrag, og snart var alle i gang med oppdrag gudstjeneste. På søndagen deltok agentene i gudstjenesten, med

blant annet sang, drama, dans, tekstlesing og flotte kunstverk. Etter gudstjenesten var det tid for kirkekafe med kaker som foreldre hadde bakt og edderkoppmuffins bakt av tårnagentene.

Tusen takk til alle tårnagenter for godt utførte oppdrag! Takk til ungdomslederne for en super innsats! Og takk til sporty foreldre som stilte opp og gjorde en kjempeinnsats! ●

Hva skjer i trosopp-læringen framover? Hvem kan komme? Når?

Det nærmer seg sommerferie, og de neste månedene er stille. Men i august/september braker det løs igjen. Her kan du lese om de første tiltakene som kommer i høst.

Babysang: Følg med på hjemmesiden vår for oppstartdato!

4-årsklubb: I september blir det 4-årsklubb for fireåringer født fra og med juli. Invitasjoner kommer i posten til alle døpte og tilhørende. Om du ikke får invitasjon, men ønsker å komme, kan du ta kontakt med trosopplærer.

Klubbkvelder: I høst ønsker vi å sette i gang klubbkvelder for deg som går i 3. – 7. klasse. Følg med på hjemmesiden for mer informasjon. Vi hadde en veldig fin klubbkveld i vår der det kom

13 jenter, men vi vil veldig gjerne ha med gutter også! Morsomme aktiviteter, bibelfortellinger og god mat. Dette blir gøy, følg med!

Søndagsskolen starter opp igjen 1. september. Du finner programmet på hjemmesiden.

Skolestartgudstjeneste: 8. september blir det skolestartgudstjeneste der du som begynner i 1. klasse er spesielt velkommen. Det blir sendt invitasjon til alle døpte og tilhørende når det nærmer seg. Om du ikke får invitasjon, men likevel ønsker å komme, kan du ta kontakt med trosopplærer.

Da gjenstår det å ønske alle en god sommer, så håper jeg vi ses til høsten! ●

HILSEN TROSOPPLÆRER
JANNE TORVESTAD

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
Telefon: 55 59 71 10/12
Telefaks: 55 59 71 19
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Menighetskonsulent
Marita Børve
Telefon: 55 59 71 12
marita.borve@bergen.kirken.no
Kontordager: mandag, tirsdag, onsdag og torsdag.

Kateketvikar
Margrete Stordal
Telefon: 55 59 71 11
E-post: margrete.stordal@bergen.kirken.no

Menighetspedagog / trosopplærer
Janne Torvestad
Telefon: 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Telefon: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Telefon arb.: 55 59 71 16
Telefon prv.: 412 05 127
guro.rotevatn.buder@bergen.kirken.no

Kirketjener Silje Brækken
Telefon: 916 92 224
silje.braekken@bergen.kirken.no

Sokneprest Arne Brekke
Telefon arb 55 59 71 14
Telefon prv 55 13 76 62
arne.brekke@bergen.kirken.no

Kapellan Bjørn Moe
Telefon arb 55 59 71 13
mobil 92 82 24 13
bjorn.moe@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Eva Try
Telefon 55 13 13 52
evatry@gmail.com

Internett/menighetsblad
Ansvarlig utgiver: Menighetsrådet. Redaktør, menighetsblad Øystein Pettersen, 938 04 808
oystein.pettersen@uni.no
Nettpublisering: Bjørn Selfors, bselfors@broadpark.no

Kirkens konti
Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)
Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889
Konfirmanntarbeid:
3418. 20. 00436

Aktiviteter

Skjold kirkekor
Skjold kirke - tirsdager kl. 12 - 13.30. Kontakt: Grete Jacobsen - telefon 55 13 19 78 og Ingebjørg Hougsnes telefon 55 10 27 47

Cantus
Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00. Guro Rotevatn Buder, Telefon arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor
Skjold kirke - torsdager fra kl. 17.30. Leder: Synnøve Flotve tlf. 55 91 21 13 / 41 45 04 85
seflotve@online.no
Hjemmeside: www.sbkor.no

Extasis (Skjold ten- sing)
Skjold kirke - onsdager kl. 19.00 - 21.30. Line Åse tlf. 91 39 38 41

Formiddagstreffet
Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00. Kontaktperson Kjerstin-Marie Vereide tlf. 55 59 71 15

10-kaffen
Annen hver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00. Kontaktperson Arne Brekke tlf. 55 59 71 14

KRIK Fana (Kristen Idrettskontakt)
Henning Eidsheim
Telefon: 95 43 14 41

Nordås KFUM-speidergruppe: (gutter) Onsdager - Skjold kirke/ Smøråsfjellet. Knut-Erland Brun, tlf. 474 17 708
knubrun@online.no

Steinsvik 1 - KFUK-speidere (jenter) Tirsdager - Skjold kirke
Kontaktpersoner
Gruppeleder Karen Velure, mobil 943 73 316
gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans
Mandager kl. 11.00-12.30
Bjørn Høgheim, tlf. 92 40 56 99

Trim
Onsdager kl. 11.00-12.30.
Astrid Teigen tlf. 45 02 51 03

Skjold kirkelag
Kontaktpersoner Berit Ådland tlf. 55 13 37 65 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole
Janne Torvestad, tlf 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no
Se prekenliste side 16 for datoer

Nytt misjonsprosje

Etter snart 12 år med Mali som misjonsprosjekt syntes vi i misjonsutvalget at det var på tide å finne et nytt prosjekt for Skjold.

TEKST: MARIANNE MORLAND
BILDER: STEFANUSALLIANSEN

Etter lang rådslagning og flere møter med forskjellige organisasjoner har vi kommet fram til nytt misjonsprosjekt – fra 1. juni 2013 vil alle penger som samles inn gå til Stefanusalliansen i Egypt. Selv om vi ikke lenger støtter Mali økonomisk, må vi ikke glemme våre brødre og søstre der i bønn og tanker. De som har engasjert seg som faddere i Mali må selvfølgelig fortsette med dette hvis de ønsker det.

Egypt

Prosjektene som vi skal støtte de neste årene er i Egypt. De kristnes situasjon i Egypt er spesielt vanskelig under nåværende politisk styre. Der er stor fattigdom og de blir forfulgt. Derfor trenger de både å bli sett og å få hjelp utenfra. Vi i Skjold skal fokusere på to forskjellige prosjekter i Egypt:

- Mamma Maggies omfattende arbeid blant fattige kristne i Kairo.
- Biskop Thomas' arbeid ved undervisningssenteret Anastasia for koptisk ungdom

Mamma Maggies arbeid

(Fritt etter tekst av forfatter og prest Eyvind Skeie i magasinet Stefanus 2012.)

På søppelhaugen i Kairo, Egypt, blant samfunnets mest utstøtte og undertrykte, møtte Maggie Gobran sitt kall for mange år siden: Hun ville virkeliggjøre Jesu kjærlighetsbud ved å formidle håp og trøst til disse fattige. Mamma Maggie leder stiftelsen, «Stefanusbarna» som vi kaller den i Norge, som driver et stort arbeid blant koptiske kristne på «søppelfjellet» i Kairo. Det handler om å gi barn og unge hjelp og støtte til utdanning, et sosialt nettverk og ballast til å klare seg i fremtiden.

Barnehager

Barnehagene er rene oaser midt i alt søppel. Hver barnehage har 250-400 barn i alderen to til seks år. Her får de undervisning, leke på et rent sted, mat og helsesjekk, og mø-

Undervisningssenteret Antastasia.

«Mamma» Maggie Gobran i Helwan.

drene får opplæring i helse- og matstell, sier Vigdis, kommunikasjonsrådgiver i Stefanusalliansen. Og her får de høre evangeliet. Budskapet som gjennomsyrrer alt, er at hvert menneske er unikt for Gud. Slik fungerer barnehagen som en kirke i «søppelbyen». Selv om barna er små, har de allerede hørt utallige ganger at de ikke er verdt noe og ikke kan noen ting. De trenger å bytte ut omverdenens løgner med Guds fantastiske tanker om hver enkelt av dem. Derfor får bibelvers og bibelfortellinger stor plass i undervisningen, sier Mamma Maggie.

Hjemmebesøk

Hjemmebesøkene er ryggraden i arbeidet. Gjennom hjemmebesøk til over 13 000 fattige familier i Kairos slumområder gjør organisasjonen sitt kanskje aller viktigste arbeid. Når en medarbeider er på hjemmebesøk, brukes tiden til å gi barna ukens kanskje eneste bad, og de har med seg rene klær. De

gir hjelp til lekser og forteller bibelhistorier. Ofte strømmer nabobarna til for å høre på mens medarbeideren forteller og ber sammen med barna.

I Egypt er det i praksis nesten umulig å få lov til å bygge nye kirker. «Men ingen kan nekte oss å bygge en kirke på innsiden av hver og en av disse barna», sier Mamma Maggie.

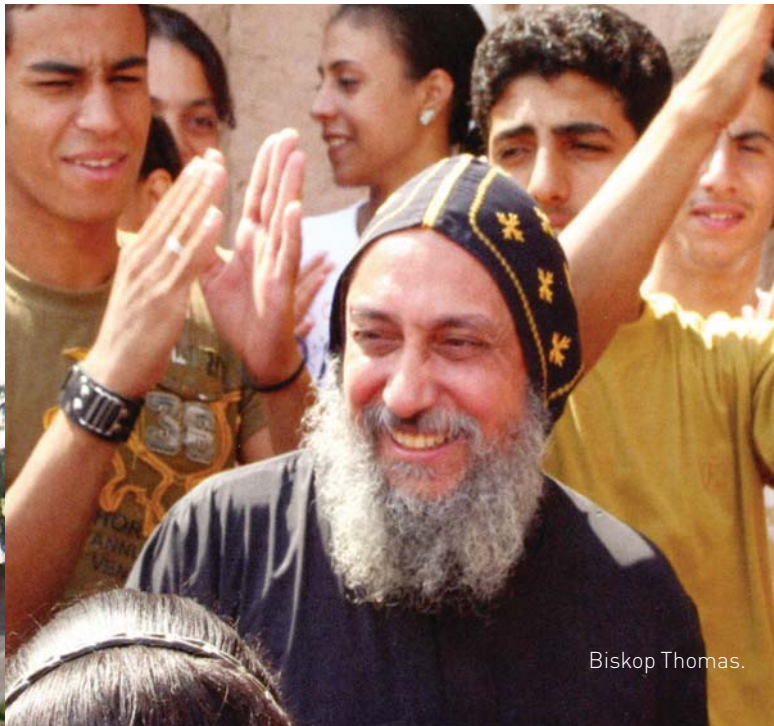
Leir

To ganger i året får alle barna bli med på leir. I tre dager er 150 barn og deres ledere sammen. Her får de spise seg ordentlig mette, de får vaske seg rene, og de får høre om Jesus.

Opplæring til yrkeslivet

Organisasjonen er også opptatt av hvordan barna skal klare seg som voksne i samfunnet. Derfor har de opprettet yrkesskoler. Guttene kan gå på skomakerverksted, jentene lærer å bruke symaskin og strikkemaskin.

kter i Skjold

Biskop Thomas.

Kairo-slummen

Biskop Thomas' Anastasia: Gir håp til koptisk ungdom

Biskop Thomas driver sitt kurscenter Anastasia i ørkenen mellom Kairo og Alexandria. På kurscenteret får unge jenter delta i et unikt fellesskap med andre koptiske ungdommer. De får hjelp til å bygge selvfølelse, og de får innflytelse over sin egen fremtid.

Marianne Haugerud, informasjonskonsulent i Stefanusalliansen, har nettopp kommet hjem fra Egypt. Hun forteller dette om prosjektet:

«Axia – verdighet» er et program som er spesielt rettet mot unge kvinner fra Øvre Egypt. Et av de faste innslagene er kurset de har kalt Axia, som betyr verdighet. Kurset dreier seg blant annet om å bygge selvfølelse. I Egypt har jentene lav status, både som koptere og som kvinner, noe biskop Thomas og hans medarbeidere ønsker å endre. Deltagerne blir minnet om at de er skapt i Guds bilde og har en enestående ver-

di som enkeltmennesker. Unge kvinner kommer til Anastasia og er der en uke av gangen, spredt over en periode på tre år.

Avgjørende for fremtiden

Oppholdet på Anastasia kan være helt avgjørende for jentenes fremtid. Mange av dem er fattige og har vært utsatt for vold og undertrykkelse i hjemmet. Anastasia blir en oase som betyr enormt mye for dem. Flere har droppet ut av skolen, men blir inspirert til å fortsette skolegangen, skaffe seg en utdannelse eller velge et yrke. Mellom hver kursperiode er de hjemme, og da får de mulighet til å prøve ut det de har lært i praksis, som for eksempel grensesetting. Som kvinner er de ellers ofte avskåret fra å si hva de mener. Å velge kjæreste eller ektefelle selv, er slett ikke noe alle får lov til.

Har du spørsmål eller lurer på mer så vil vi i misjonsutvalget ha en liten informasjon under kirkekaffen 1. september. ●

Fakta: Stefanusalliansen

- Misjons- og menneskerettighetsorganisasjon som bygger på Bibelen, den apostoliske og nikenske trosbekjennelse samt Lausanne-pakten.
- Tar utgangspunkt i Jesu misjonsbefaling, som pålegger den kristne kirke å bringe evangeliet ut til alle folkeslag.
- Stiftet i 1967 under navnet Misjon bak jernteppet, og brukte navnet «Norsk Misjon i Øst» fra 1990 til 2012.
- Har som formål å formidle evangeliet, fortrinnsvis i land der åpen misjonsvirksomhet blir hindret. Yter åndelig og materiell bistand til kirker og enkeltmennesker som blir undertrykket og forfulgt, og bidrar til kirkens gjenoppbygging etter undertrykkelse og forfølgelse.
- Har siden starten hatt nære, uformelle, bånd til Den norske kirke, men arbeidet bæres av kristne fra ulike trossamfunn.
- Prosjektene blir utformet etter behovene til de forfulgte kristne, og kan deles inn i tre hovedkategorier: Menighetsplan-ting og lederopplæring, inkludert leirarbeid for barn og ungdom.
- Gir en hjelpende hånd til trosfrihetsfangers familier.
- Oversetter, trykker og sprer av bibler og litteratur, samt kristne radio- og TV-programmer.
- Utgir bladet Magasinet Stefanus,
- Les mer: www.stefanus.no

Fakta: Egypt

- Flateinnhold: 1 001 450 km².
- Hovedstad: Kairo.
- Folketall: Ca. 83 mill. (2009).
- Styreform: Republikk. Hosni Mubarak satt som president i tre tiår, inntil han ble tvunget til å gå av 11. februar 2011, under den egyptiske revolusjonen. Vinteren/våren 2011-2012 foregikk langvarige valgrunder til nytt egyptisk parlament, før Mohammad Mursi (Det muslimske brorskap) ble valgt som ny president sommeren 2012. Etter hans maktovertagelse har protestene fortsatt, og til tider økt i styrke, fordi mange mener at Mursi ikke viser vilje til grunnleggende samfunnsendringer og ved flere anledninger har forsøkt å styrke sin egen formelle makt.
- Religion: Muslimer 92% (i hovedsak sunni), koptiske kristne og andre (bl.a. jøder og bahai) 8%. Tallene er usikre.

Menighetskalender

døpte

Theo Johann Solberg-Hansen
Magnus Småbrekke Vårdal
Thea Solheim Asbjørnsen
Ludvig Ottersen
Mina Berg Hareide
Vetle Høvik Larsen
Isak Strandenæs Vangsnes
Leon Matre Haugen
Camilla Folkestad Skjærdal
Albert Mikal Thomas Sæterdal
Jonas Ulvesæther
Joy-Mireille Akoth Kaboneza
Helene Alexandra Apelthun
Emma Skjelde-Langenes
Herman Skjelde-Langenes
Sofia Molvik
Sunniva Strøm Olsen
Nicolai Hestad Fotland
Signe Aarseth Skeie
Ulrik Schieldrop Christiansen
Ulrik Gjerde Svabø
Sarah Kaalaas Walle
Emilie Olsen Lekva
Nikolai Bøe-Sørensen
Henrik Constant-Stangeland
Henrik Rystad Remme
Hedda Fløysvik Eriksen
Matias Alver-Salthella
Tuva Rekve

Emma Malen Holmedal
Hamrebø
Amalie Leirvåg
Frydenberg
Torstein Almeland
Pedersen
Oline Melø
Vincent Persson
Olea Notøy Sandvik
Leon Arnt Amundsen
Sarah Rakvåg Langøen
Luca André Herland Sundland
Sofie Knutsen Gangdal
Ida Emilie Eimhjellen Fjeldstad
Daniel Espeland

vigde

Elin Leivestad og Thor Bakke
Teresa Svebak og Paul
Rylandsholm
Veronica Kaalaas og
Frederik Walle

døde

Margrethe Høidahl
Unni Grindheim
Solveig Vikebø
Nils Frithjof Ølness
Solveig Skudal
Gunda Hildur Røssland
Ragnhild Botnedal
Elly Dahl Henriksen
Ingvald Ottesen
Kjell Einar Husa
Ragna Brurås
Ingolf Johannes Solheim
Hogne Nævdal

gudstjenester

Søndag 2.juni. kl.11.00.
2. søndag i treenighetstiden
Johannes 3, 1.13.
Kapellan Bjørn Moe
Dåp,, nattverd.

Søndag 9.juni. kl.11.00.
3. søndag i treenighetstiden
Markus 10, 13-16.
Sogneprest Arne Brekke
Dåp, nattverd.

Søndag 16.juni.
Ingen gudstjeneste i Skjold.

Søndag 23.juni. kl.11.00.
5. søndag i treenighetstiden
Sogneprest Arne Brekke
Matt 18,12-18.
Dåp, nattverd.

Søndag 30.juni.
Ingen gudstjeneste i Skjold

Søndag 7.juli. kl.11.00.
7. søndag i treenighetstiden
Sogneprest Arne Brekke
Mark 5,25-34.
Dåp, nattverd.

Søndag 14.juli.
Ingen gudstjeneste i Skjold.

Søndag 21.juli. kl.1100:
9. søndag i treenighetstiden
Luk 6,36-42
Vikarprest
Dåp, nattverd.

Søndag 28.juli.
Ingen gudstjeneste i Skjold.

Søndag 4.august. kl.11.00.
11. søndag i treenighetstiden
Joh 8,31-36
Kapellan Bjørn Moe
Dåp, nattverd.

Søndag 11.august.
Ingen gudstjeneste i Skjold

Søndag 18. august. kl.11.00.
13. søndag i treenighetstiden
Joh 15,13-17
Sogneprest Arne Brekke
Dåp, nattverd.

Lørdag 24. august. kl.11.00.
Konfirmasjonsgudstjeneste.
Moe/Stordal.

Lørdag 24. august. kl. 13.30.
Konfirmasjonsgudstjeneste.
Moe/Stordal.

Søndag 25. august. kl. 11.00.
Konfirmasjonsgudstjeneste.
Moe/Stordal.

Søndag 25. august. kl. 13.30.
Konfirmasjonsgudstjeneste.
Moe/Stordal.

Lørdag 31. august. kl. 11.00.
Konfirmasjonsgudstjeneste.
Brekke/Stordal.

Lørdag 31. august. kl. 13.30.
Konfirmasjonsgudstjeneste.
Brekke/Stordal.

Søndag 1. sept. kl.11.00.
15. søndag i treenighetstiden
Rut 1,7-11.16-19a.
Sogneprest Brekke..
Dåp, nattverd, kirkekaffe.

Søndag 8. september. kl. 11.00.
16. søndag i treenighetstiden
Skolestartgudstjeneste.
Kpl. Moe / trosopp. Torvestad.
Dåp, kirkekaffe.